

Mindenki vizuális típus, csak az iskola kiöl belőlünk pár képességet

Szobrai valóságábrázolások, írja magáról. Vízi Béla nyugalmazott egyetemi tanár kémiai szobrászata valóban magyarázatra szorul, noha, ha elmélyülünk benne, izgalmas világot nyit meg. Az Ady-iskola növendékei is így érezték a minap.

2010. május. 17. hétfő | Szerző: Arany Horváth Zsuzsa, Szabó Judit

Forrás: http://zalaihirlap.hu/kultura_oktatas-kultura/20100517_mindneki_vizualis_tipus

Él Veszprémben egy vegyész, Vízi Béla (74), az egyetem Szervetlen Kémiai Tanszékének volt oktatója, aki egyfelől molekula-spektroszkópiával foglalkozik, másfelől szobrász.

„Vízi természettudományos felkészültséggel bíró szobrász, a megértés és ábrázolás egyidejű, egymást támogató igényével, szubjektív művészi hevülettel és szabatos molekulafizikai tudással.” – írta róla egyik méltatója néhány éve.

A napokban pedig a megyeszékhelyi Ady-iskola tantestületének egyik nyertes természettudományos pályázata révén érkezett a diákokhoz, s vele a különleges fa- és fémszobrok, amelyekről hamarost kiderült, szinte mindegyik valamilyen kémiai vegyület, anyagkapcsolat, atom- és molekulaalakzat érzékletes megjelenítése.

– A kémiával úgy kerültem kapcsolatba, hogy egyedül tudtam az ezüstnitrát képletét az elemi iskolában. Ez pecsételte meg a sorsomat.

– A szobrok mutatják, vizuális típus.

– Szerintem mindenki az, csak az iskola kiöl belőlünk pár képességet. Pedig az lenne jó, ha mindenki a saját képi világában tudna ismereteket szerezni.

Vízi Béla egyetemi tanár az egerszegi Ady-iskola diákjai előtt adta új értelmet a kémiának - Fotó: Ohr Tibor

– Mikor fogant az ötlet, hogy az aszpirint, a fájdalomcsillapítót, a benzolgyűrűt, az illóolajat, az etilalkoholt, a pacsulit szoborba öntse?

– Elég régi. Tízévesen is képzőművész akartam lenni, de azt mondták, legyen kenyérkereső szakmám. Nem bántam meg, hogy a kémiát választottam, igen változatos. Most visszakanyarodtam a képzőművészethez.

– Meglepte a zalaegerszegi meghívás?

–Ez a második szereplésem ilyen közegben. A magyarázatokat hallván az ember már egészen természetesnek veszi, hogy a kémiakönyv lapjain olvasottak kézbe vehetők. (Ezt tették az adysok is az előadás végén.) Végül is a vegyész gyakran gondolkodik modellekben, ábrákban, rajzokban, grafikus képekben. Bírunk kémiai tapasztalatokkal: van, ami meggyullad, van, ami elpárolog, van, ami sárga és van, amiből 16 gramm vegyül valami másnak a 2 grammjával, s lesz belőle egész más. Aztán ott van a molekulák mozgása. Ezeket megtanuljuk, megértjük, s ilyen szemléletes módon rögzíthetjük a fejünkben.

Most pedig szépen fénylő fémötvözet, a gondosan pácolt fa, a jól megválasztott kődarab képében áll mindez előttünk.

– Például a Rózsailat című kis bronz, amely a feniletilalkoholnak, a rózsaoil egyik komponensének a vonalas szerkezeti képletét idézi, de formáz egy virágot vagy egy illanó füstkarikát is – magyarázta a tudós a tanulóknak.

A LÁTHATÓ KÉMIA

A teoretikusok igyekeznek táblázatban, rajzban, mechanikai modellekben összefoglalni a számítások eredményét. Így jelennek meg a szerkezeti képletek, így a periódusos rendszer, a mozgó molekulákat jelképező golyók (néha rugókkal összekötve, néha szőlőfürt módjára kitöltve a teret), így az elektroneloszlásokat jellemző gömbök meg bonyolultnál bonyolultabb forgástestek. Csupa olyan dolog, amit soha senki a természetben nem látott. Vízi Béla ezeket jeleníti meg.